borij: hoc dixi ut constat, et nullus esse inconveniens, quod ex nostra sententia deducitur in hoc arguto: cæterum, nec est necesse recurrere ad hanc solutionem.

Quare vero, nando arg. non esse durat carentia Dei, v.g. ab æterno, nisi per se ipsam, et ratio est, quia ideo ponitur duratio distincta a re, quia hæc, ut potentia indifferens ad durandum in hoc, vel in illo instanti, eget determinatio, ut potius huic, quam illi coexistat; at semel statuto, impossibile esse, quod Deus ab æterno existat, ejus carentia est essentialiter aligata æternitati a parte ante.

Hinc liquet, quod tali suppositione facta, carentia Dei, non est indifferens ad durandum ab æterno: durabit igitur natura per se ipsam. Sed observa, quod in tempore ex quo Deus potuit Deus existere, ejus carentia, cum jam sit indifferens ad durandum, durabit per durationem nativam, distinctam. Observa item, quod si adstruatur Deus possibilis ab æterno, etiam possibile erit ab æterno non fuisse ejus carentia: verba in memoria quæ de carentiis dicta sunt.

Obj. 8o: si res, constitueretur in esse durantis per durationem superadditam, deficiente hac duratione, et manente entitate rei, res non esset durans: ergo, poterit esse, entitas Anti-christi v.g. et tamen de facto non durare ex defectu durationis superadditæ: sed hoc est absurdum: ergo. Confirmatur: indifferentia Dei, ut coexistat instanti A, tollitur per voluntatem Dei, volentis producere illum in tali instanti, seu quod illi coexistat: ergo superfluit duratio superaddita.

Ad argutum respondeo, quod si ly manente entitate rei, intelligatur de existentia adjective sumpta, implicat in terminis arg.: existentia enim, adjective sumpta dicit rem, existere actu; nequit autem res, actu existere quin existat in aliquo tempore, pro inde quæ quin duret: si tamen, ly manente entitate rei sumatur pro hoc quod est rem, solum esse possibile, tunc argutum, in quo, nihil est absurdi: neque esse, absurdum est, non durare rem, quæ non dum existit, sed solum est possibilis.

Observa tamen, quod in hac 2a intelligentia, male dicitur entitatem rei manere; manere esse, sonat rem proprie esse: res autem quæ solum est possibilis, proprie non est, ut late dictum est de rerum possibilitate.

Ad confirmationem distinguo arg.: tollitur immediate concedo; mediate et requisitive dato, et non concessa. Voluntas Dei, volentis Deum producere in hoc instanti, non solum habet pro objecto, Deum et instantem, sed etiam durationem: vult esse Deum coexistere tali instanti: hæc autem coexistentia stat in actione productiva, quam Deus vult pro tali instanti: solutio clarebit resolutione sequentis difficultatis.

Observa demum, quod licet in loco statutum maneat, Deus, intentionem, seu opinionem, non esse formalem, quæ naturam constituit genericam: hoc nihil facit contra præsentem quæstionem, tum quia licet gratis daretur durationem, non esse constitutive formalem, dummodo maneat durationem esse determinativum distinctum a re, et instanti, salva manet conclusio ut per se patet.

Tum, quia stat optime, opiniones non esse formalem, constitutivam naturas genericas, et nihilominus, durationem debere formaliter, constitutivam coexistentem Dei, et instantium, et hoc propter rationes, quas natura ubique quæstionis statim offert, quasque inter explandum facimus expendam.

Quod si velis, poteris etiam dicere, opiniones esse formalem determinativum naturæ quidem, ut sit, vel non sit actu, complete, cæterum scilicet natura ex se est indifferens, ut sit, vel non sit actu, quæ generica, eget quæ propterea determinatio auferente indifferentiam: quod determinativum est principio abstractiva naturæ, taliter tamen, ut tale determinativum, non sit formaliter constitutive genus, cum non sit prædicabile de individuis, esse hinc poteris concludere de duratione distincta ... sicut esse, quia natura est indifferens ut sit actualiter generica, eget determinatio, ita Deus, quia est indifferens &c.

Sectio IIIa. in quo stet physice, duratio distincta?

Dico statim, duratio stat physice in actione productiva et conservativa. Ita plures etiam e nostris, quos citat P. Viñas, ubi supra. Probatur conclusio: in potestate voluntatis libere amantis rem, examine 2o: pro instanti, est etiam conservare amorem pro B; sed voluntas solum potest conservare amorem in B, vel per amorem, vel per ipsius productionem.

qo ea duratio, seu conservatio amoris in B, l. est amor, l. eius pro-
ductio.

Atqui, n. est amor, hic ee nuro qui fuit in A, est vere capax permanendi in B, cum tam conservatio, sit detrata ad l'instans B: qo nova duratio qua conservatur amor in B, est, eius pductio. Mar l' sym, certa est, aliter ee conservasi amoris in B, n. correspondeeret novus meritus: mir, item, constat, q. tu, qbus exercetur voluntas, libere conservat amorem, solus sunt amor, l. eius pductio. Hinc deducitur 1° contra DD. Arriaga, et quierdo et alios qd duratio, n. est modus consequens rem durantem, et ab ea productus sicut praesentia, quae est habitus ad rem praesentem: ratio est q. sic duratio amoris, ratio produceretur ab amore, sicut praesentia ratio producitur a re praesenti: unde tam conservatio amoris in B n. esset immediate libera voluntati, neque meritoria. 2° qd duratio neque est modus comitans rem durantem: ratio est, q. solus est liberum voluntati conservanti amorem, qd est in ipsius potestate: in potestate autem voluntatis conservantis amorem, solus est amor, vel eius pductio: cumque, modus ille comitans neque sit amor, neque eius pductio: ecce iam, n. erit libera voluntati nova duratio amoris. 3° qd Deus durare nunc, est Deus durare hac actione, quae se ipsa constituit hoc nunc sive hanc mensuram durationis Dei. 4°, qd actioni pductivae rei, n. repugnat ee essentialiter successiva, tales autem, sunt de facto actiones constituentes caelorum motus essentialiter successivas: imo in sententia defendentium durationes superadditas, actiones pductivae durationum in quocumque hs, quae [illegible] constituant, sunt essentialiter successivae, sicut et ipsae durationes. 5°, qd nec divinitus fieri potest, qd res, si semel existat, spolietur ab omni duratione: l'est dicere: implicat qd res sit, et n. sit in aliquo tempore: illatio constat praecipue in nostra sententia, q. omnino implicat, rem aliquam existere absque actione sui pductiva: item bin qualibet alia, q. cum verbis absolutis, n. possit a tempore [illegible]

temporis intelligi, n. potest rem existere, quin de illa verificetur, ee, aut fuisse, aut fore.

Contraria enerbantur argumenta.

Arg. 1°: praesentia, n. identificatur cum actione pductiva rei: qo neque duratio. Nego cons. q. vivens fit praesens in loco, per motum progressivum quo acquirit praesentiam. Unde pro priori ad pductionem sui praesentis, iam debet intelligi productus; si autem, actio pductiva rei identificaretur cum praesentia ab ipsa re pducta, res intelligeretur pducta ante suam pductionem; tale vero inconveniens, n. sequitur ex identitate durationis, cum actione pductiva rei. Arg. 2°, instando: si duratio identificatur, cum actione pductiva rei, res durabit prius natura, quam sit ipsa res: qs. Antecedens probatur: si duratio identificatur, cum actione pductiva rei, duratio est prior natura re; sed res durat, quando est duratio: qo res dura[illegible] Nego, arg. et distinguo maior: est prior natura re, et est duratio rei pro priori nego; et est duratio rei, pro posteriori concedo, et distinguo minor: q. est duratio, et pro eo signo, pro quo est duratio concedo; pro quo, n. est duratio, nego, et cons. Duratio, ut pote quae est ipsa actio pductiva est pro priori natura ad rem: n. est de ratione ut res duret pro priori, sed pro posteriori: sicut ipsa pductio seu causalitas rei est pro priori ad rem; n. tamen, est de ratione ut res pducatur pro priori, sed pro posteriori: sicut q. res, denominatur pducta pro posteriori ab actione, quae intelligitur pro priori; ita etiam durans pro posteriori a duratione, quae intelligitur pro priori. Arg. 3°: duratio praesens, n. est eiusdem actio pductiva: qo, n. omnis pductio Dei, est eius duratio. Probatur arg.: actio sive motus pductivus praesens potest magis, l. minus durare; sed duratio, nequit magis, l. minus durare [illegible] sit essentialiter affixa unico instanti, ut pote successiva. Nego arg., et distinguo maior pbationis: potest magis, l. minus durare, extendendo [illegible]

per plura, l, pauciora instaa durare nõ: qtenus in eodẽ insti potest pducere, maẽ, l, miñ pręseq; Dlo, et miñ, nõ que cõq.

4°: res potest pcedere ab his caais, quin existat in hoc tempore: gõ durao, ñ, identificatur cũ actione pducra rei. Dfls. Deus, qui hodie pducitur l, potuit heri pduci; sd heri, non durabat per actiones, qua hodie pducitur: gõ durao hodierna Dei ñ, identificatur, cũ hodierna pduoe. 2°. durões succesivę distinguuntur esentr. inter se; sd actio l, pducra, et actio Iservativa solũ distinguntur acciden: gõ hę actiones, ñ, sunt durões.

Ad argum. Dsso ant., nõ cõq., et ut falsitas magis pateat, distinguo idẽ ants: potest pcedere ab his caais, in hoc tempore, quin existat in hoc tempore, implicat in tres; ab his caais in alio tempore, quin existat in hoc Dlo: unde gõ res in hoc tempore ñ, durat, ñ, probat durones distiñ ab actione, sd ñ, dari actiones quę sit durao in hoc tempore.

Nec obstat, gd munus actionis sit detrahere rem ut pcedat ab his caais, et munus duraois, detrahere rem, ut sit in hoc tempore: hoc ẽẽ, solũ probat, gd de Dceptu actionis generice sumptę, ñ est ẽẽ durones, ñ, v. gd actio ut Ihacta ad raonẽ actionis creatę, ññ, distinguatur à duraone: sic licet munus alis, generice sumpti, sit sentire, et munus ralis ratiosinari, hoc ñ, tolit, gd al Ihactus ad hoc, ññ, sit pprius ratiotinandi.

Ad 1s. Iraoẽ, distinguo maẽ: potest heri pduci eadem actioe qua pducitur hodie nõ. diversa Dlo, et miñ, nõ que cõq., quę ñ, inferitur, ex premissis solũ infertur, duraoẽ Dei, hodiernã, ñ, ẽẽ Dei duraoẽ externã, gd Deus lẽt. Ad 2m Isso maẽ, distinguo miñ: actio l, pducra, et Iservativa, specificare sumptę, solũ distinguntur accident; nõ; reduplare sumptę Dlo.

Est dicere actio l, pducra, et Iservativa esen. habent ẽẽ inter se succesivas, et hoc est specificare sumptas esen. distiñ; ast actio quę est la pduo, non

---

habet esen. ẽẽ la: potuit enim, habere ante se aliq: aliter actio 2° pducra potuit, ñ, habere aliq ante se, et hoc est gd reduplare ut la et 2a pduo, solũ acciden. distinguntur.

Arg. 5°. si durao amoris, sita eset in eius pduoe, sequeretur l, gd tanto mereretur Deus, Iservando amorẽ in la pduoe, quã in 2a, gd videtur ẽẽ falsũ; cũ la amoris pduo ut la sit excelentior. 2°, gd voluntas in pduoe amoris, ñ sit libera, gõl: voluntas existens, in insti A, est detrata pro priori ad amorẽ, ut talis amor duret in insti A; sd amorẽ durare, est amorẽ pduci: gõ voluntas pro priori est detrata ut pducat amorẽ in insti A: gõ ñ est libera.

Ddo l3 sequelã, quę ñ, Ivincitur raoe adiuncta: l, ẽẽ amoris la pduo, solũ est excelentior acciden.: cũ etiã 2a inte inspecta potuerit ẽẽ la: talis aum, maior excelentia est gd accidente ad meritũ. Nõ 2ã sequelã, et distinguo maẽ probaois: voluntas Dla est detrata poritibe nõ; est detrata nave Ddo.

Explatur soluo: voluntas existens, in insti A, pro priori ad amorẽ, solũ est detrata ut casu quo, ipsa pro suo libito, velit amare, ñ, aliud ponat amorẽ, nisi durantẽ in insti A; ñ, taim, necesitatur absté ad ponendũ amorẽ, quin taim, pro illo priori est absté indiferens ad amandũ, vel non.

Alia quę hic posunt obici, tũ Ira Iclusioẽ, tũ Ira deduoẽ factas ex dictis facile solbentur: solbamur libentius Ira dlusioẽ, et nos dificultatibus huius libri, ut quę continuus vere dicitur noster labor, quã solbere, ñ est facile dificultatem de continuo liberius. Sep. 2. 1735

LIBER VI.us PHISICORUM.

DISPUTAO UNICA DE IPOONE ITINUI.

Implexa nimis, hęc et gravissima dificultas quę Doctorũ torsit ingenia, omniũ fere Phorũ captũ pretervolat: ñ, diẽ enim